

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Výboru regiónov a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru – Akčný plán na zlepšenie prístupu MSP k financovaniu“

COM(2011) 870 final

(2012/C 351/10)

Spravodajkyňa: **pani DARMANIN**
Pomocný spravodajca: **pán LANNOO**

Európska komisia sa 7. decembra 2011 rozhodla podľa článku 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Výboru regiónov a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru – Akčný plán na zlepšenie prístupu MSP k financovaniu“

COM(2011) 870 final.

Odborná sekcia pre jednotný trh, výrobu a spotrebu poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 30. augusta 2012.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 483. plenárnom zasadnutí 18. a 19. septembra 2012 (schôdza z 19. septembra) prijal 174 hlasmi za, pričom 3 členovia sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závbery a odporúčania

1.1 EHSV víta akčný plán EÚ na zlepšenie prístupu malých a stredných podnikov (MSP) k financovaniu v čase, keď mnoho európskych krajín čelí neistému hospodárskemu výhľadu do budúcnosti. EHSV sa nazdáva, že oživenie európskeho hospodárstva možno dosiahnuť len, ak bude politika v oblasti MSP na poprednom mieste agendy európskych politikov. Jednoznačne preto podporuje úsilie európskych inštitúcií o zvýšenie odolnosti finančného systému, aby fungoval ako nástroj reálneho hospodárstva.

1.2 EHSV poukazuje na to, že ciele opatrenia nemôžu byť úspešné bez jednoznačnej angažovanosti členských štátov. EHSV ich preto vyzýva, aby implementovali akčný plán a uvoľnili všetky možné podporné mechanizmy na financovanie MSP tým, že sa zamerajú na priority stratégie Európa 2020. Členské štáty by mali napríklad vytvoriť záručné fondy a lepšie využívať štrukturálne fondy na finančné nástroje.

1.3 EHSV uznáva, že financovanie úverov je a stále bude jedným z najpoužívanějších nástrojov pre rozvoj MSP. Výbor v tejto súvislosti plne podporuje regulačné a finančné opatrenia zamerané na posilnenie úverového financovania a záručných mechanizmov pre rast MSP.

1.4 Výbor trvá na tom, že návrhy dohody Bazilej III musia byť v Európe riadne implementované pripravovanou smernicou o kapitálových požiadavkách CRD IV, aby sa predišlo nepriaznivému vplyvu na financovanie reálneho hospodárstva.

1.5 EHSV víta návrhy Komisie o podpore rizikového kapitálu v Európe. Európsky trh rizikového kapitálu nevyhnutne

potrebuje nový, rázny stimul s cieľom prekonať nedostatky trhu a regulačné bariéry, vďaka čomu bude segment rizikového kapitálu atraktívnejší pre súkromných investorov.

1.6 Európske MSP sú rôznorodé a heterogénne. Iniciatívy na zlepšenie prístupu k financovaniu musia obsahovať celé portfólio rôznorodých a inovatívnych opatrení, ktoré budú mať dosah na túto rozmanitú skupinu subjektov, pričom sa zohľadnia ich špecifické črty. Napríklad sociálne podniky a slobodné povolania majú iné právne formy a modely fungovania ako „tradičné“ podniky, čo ďalej komplikuje ich prístup k financovaniu, keďže tieto formy alebo modely nie sú finančnými aktérmi vždy uznané alebo správne pochopené.

1.7 Podporovať sa musí aj hybridný kapitál, ktorý predstavuje alternatívu k bankovým úverom. Musí sa podnecovať príchod nových finančných aktérov, ako aj nových sprostredkovateľov poskytujúcich inovatívne finančné riešenia a obchodné poradenstvo. Ako dobrý príklad treba uviesť kolektívne financovanie a ďalšou možnosťou na zváženie by mohlo byť participatívne bankovníctvo.

1.8 EHSV zdôrazňuje, že je potrebné, aby skupina EIB v úzkej spolupráci s Európskou komisiou zohrávala kľúčovú úlohu pri investovaní do MSP, a to prostredníctvom celého radu všeobecných a cieľových nástrojov. Pokiaľ ide o pôžičky EIB pre MSP, výbor vyzýva sprostredkovateľov EIB, aby v spolupráci s organizáciami MSP zvýšili svoje komunikačné úsilie s cieľom spropagovať tento mechanizmus financovania komunit MSP.

1.9 EHSV berie na vedomie návrh na zjednodušenie budúcej generácie finančných nástrojov a na zvýšenie ich transparentnosti (dlhový finančný nástroj EÚ a nástroj EÚ na financovanie vlastného kapitálu) v rámci nasledujúceho programu viacročného finančného rámca. EHSV tieto návrhy podporuje vzhľadom na vysoký pákový efekt týchto dvoch nástrojov.

1.10 EHSV víta návrh Komisie na posilnenie dialógu medzi jednotlivými zainteresovanými stranami s cieľom monitorovať vývoj na trhu a predložiť odporúčania o tom, ako zlepšiť prístup MSP k financovaniu. EHSV dúfa, že bude pravidelne pozývaný na Finančné fórum MSP, aby sa zapojil do diskusie a predložil konkrétne návrhy na to, ako zmierniť finančné problémy MSP.

1.11 Výbor sa nazdáva, že by sa mala podporovať špecifická odborná príprava podnikateľov, ako sú programy v oblasti investícií a pripravenosti investorov.

1.12 EHSV zdôrazňuje skutočnosť, že MSP musia mať jednoduchší prístup k európskym programom na podporu financovania MSP, ktoré sa implementujú prostredníctvom európskych, národných alebo regionálnych sprostredkovateľov. Transparentné, zrozumiteľné a konzistentné postupy na všetkých úrovniach sú kľúčom k ich úspechu.

2. Návrh Komisie

2.1 Akčný plán vymenúva hlavné prekážky podpory financovania MSP, a to:

- prístup k úverom,
- prístup k rizikovému kapitálu,
- prístup na kapitálové trhy.

2.2 V dokumente sú ďalej opísané opatrenia, ktoré boli prijaté od roku 2007 do roku 2012 na zabezpečenie prístupu MSP k financovaniu, a to:

- program pre konkurencieschopnosť a inováciu (CIP),
- príspevky EIB na úvery pre MSP,
- fondy politiky súdržnosti,
- finančný nástroj s rozdelením rizika v rámci 7. rámcového programu.

2.3 Komisia označila niekoľko opatrení na zjednodušenie financovania pre MSP. Patria medzi ne:

- regulačné opatrenia,

— finančné opatrenia na zlepšenie poskytovania úverov a prístupu k rizikovému kapitálu v celej EÚ,

— opatrenia na zlepšenie prostredia pre MSP.

3. Všeobecné pripomienky a komentáre

3.1 Európska centrálna banka (ECB) v úzkej spolupráci s Európskou komisiou pravidelne uverejňuje výsledky prieskumu o prístupe malých a stredných podnikov (MSP) k financovaniu v eurozóne⁽¹⁾. Podľa výsledkov nedávneho prieskumu medzi októbrom 2011 a marcom 2012 vzrástla potreba vonkajšieho financovania MSP. Z prieskumu zároveň vyplýva, že prístup k bankovým úverom sa naďalej zhoršoval, ale s rozdielmi medzi jednotlivými členskými štátmi⁽²⁾. Podniky uviedli zhoršenie v dostupnosti bankových úverov. Výsledky prieskumu ďalej poukazujú na vyššiu mieru zamietnutia žiadostí o úver. Percento respondentov, ktorí označili prístup k financovaniu za svoj hlavný problém sa však vo všeobecnosti nezmenilo. EHSV vzhľadom na tieto skutočnosti vyzýva Komisiu, aby zabezpečila možnosť naplno využívať alternatívne spôsoby prístupu k financovaniu.

3.2 EHSV zdôrazňuje, že každý prieskum treba dôkladne monitorovať s cieľom rýchlo reagovať navrhnutím špecifických politických opatrení. Informácie získané na Finančnom fóre MSP, v členských štátoch a od organizácií MSP môžu doplniť toto monitorovanie. Monitorovanie by mala vykonávať Komisia so zapojením EHSV a občianskej spoločnosti.

3.3 EHSV podporuje štúdiu, ktorú Komisia pripravuje s cieľom posilniť definíciu MSP a žiada najmä o to, aby sa venovala osobitná pozornosť mikropodnikom a malým podnikom. Vzhľadom na rozmanitosť a veľkosť MSP⁽³⁾ (napríklad rodinné podniky, slobodné povolania a sociálne podniky) EHSV pripomína Komisii, že prioritou musia byť podporné finančné opatrenia špecificky zamerané na tieto podniky. Preto žiada Komisiu, aby pri príprave finančných programov na podporu rozvoja týchto podnikov zohľadnila ich odlišné charakteristické črty a venovala osobitnú pozornosť mikropodnikom. Komisia musí predísť akejkoľvek diskriminácii, keďže neexistuje univerzálne riešenie na všetky ich potreby.

4. Konkrétne pripomienky a komentáre k regulačným opatreniam

4.1 Regulácia rizikového kapitálu

4.1.1 EHSV podporuje zavedenie harmonizovaného režimu cezhraničných operácií fondov rizikového kapitálu. Návrh je chvályhodný, keďže pravdepodobne odstráni nedostatky na trhu vďaka vytvoreniu európskeho povolenia, ktoré umožní

⁽¹⁾ Tento prieskum prebiehal medzi 29. februárom a 29. marcom na vzorke 7 511 podnikov v eurozóne.

⁽²⁾ Tamtiež, pozri špecifické údaje s. 14 – 15.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 318, 23.12.2009, s. 22, Ú. v. EÚ C 376, 22.12.2011, s. 51.

fondom rizikového kapitálu v EÚ uvádzať na trh svoje finančné produkty a získavať kapitál v rámci celej Európy. EHSV sa vo svojich predchádzajúcich stanoviskách už niekoľkokrát vyjadril k rizikovému kapitálu⁽⁴⁾ a žiada Komisiu, aby tieto pripomienky vzala do úvahy.

4.1.2 EHSV dôrazne podporuje štúdiu o vzťahu medzi prudenciálnou reguláciou a investíciami do rizikového kapitálu poskytovanými bankami a poisťovňami, ktorú Komisia vypracuje v roku 2012. Štúdiá by mala zhodnotiť, či tieto nástroje vytvárajú oligopol veľkých medzinárodných bánk alebo či sa musia v strednodobom alebo dlhodobom horizonte zmeniť.

4.1.3 Keďže väčšina MSP sú malé podniky (s menej ako 10 zamestnancami), EHSV vyzýva Komisiu, aby venovala osobitnú pozornosť mikrofondom s rizikovým kapitálom. Tieto fondy investujú do podnikov, ktorých projekty nie sú dostatočne atraktívne pre tradičných investorov rizikového kapitálu, ale sú príliš veľké alebo riskantné, aby pritiahli kapitál z tradičných úverových zdrojov. Posilňujú kapitálový základ podniku a rozvíjajú obchodné zručnosti podnikateľa využívaním inštruktážnych metód v priebehu investičného obdobia⁽⁵⁾. Výbor vyzýva členské štáty, aby navrhli nástroje, akými sú napríklad špecifické daňové opatrenia, ktoré by mohli podnietiť rozvoj týchto fondov s cieľom vyplniť medzeru na finančnom trhu.

4.2 Daňové reformy

4.2.1 Výbor víta návrhy Komisie o daňových reformách pre cezhraničné investície rizikového kapitálu. Zároveň žiada Komisiu a členské štáty, aby navrhli jasné opatrenia proti vyhýbaniu sa plateniu daní a daňovým únikom.

4.2.2 Vyriešiť treba aj daňové prekážky cezhraničným transakciám a Komisia by mala tiež zabezpečiť, aby členské štáty podporovali daňové reformy svojich systémov financovania MSP.

4.2.3 Osvedčené postupy, ktoré sa využívajú v niektorých členských štátoch, by sa mali preskúmať, rozšíriť v celej EÚ a sprostredkovať malým a stredným podnikom⁽⁶⁾. V mnohých krajinách sú už zavedené balíky daňových stimulov. Príkladom môže byť flámska časť Belgicka, ktorá pred pár rokmi zaviedla pôžičku „win-win-loan“ (pôžička výhodná pre obe strany), ktorá spočíva v tom, že jednotlivci môžu požičiavať MSP a získať tým daňovú úľavu. Ďalším dobrým príkladom je holandský systém známy ako „Tante Agaath loan“ (pôžička od tety Agáty)⁽⁷⁾.

4.2.4 Daňové úľavy, ako ustanovuje francúzsky zákon ISF PME⁽⁸⁾, môžu byť takisto skutočným prínosom pre rýchlo rastúce MSP. EHSV podporuje takéto mechanizmy pokiaľ je výška daňovej úľavy primeraná a neovplyvňuje negatívne príspevky do iných rovnako dôležitých sektorov.

4.3 Pravidlá štátnej pomoci

4.3.1 EHSV podporuje predložený návrh na modernizáciu štátnej pomoci s cieľom zjednodušiť súčasné pravidlá štátnej pomoci pre MSP. Berie na vedomie, že Komisia v záujme dosiahnutia cieľov stratégie Európa 2020 preskúma všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách a niekoľko usmernení v oblasti štátnej pomoci vrátane usmernení o rizikovom kapitále. EHSV žiada o zlepšenie, zjednodušenie a objasnenie týchto pravidiel. Výbor vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že štátna pomoc sa bude využívať len na riešenie zlyhaní trhu.

4.4 Väčšie zviditeľnenie trhov MSP a kótované MSP

4.4.1 EHSV víta skutočnosť, že smernica o trhoch s finančnými nástrojmi (MiFID) navrhuje rozvoj homogénnych rastových trhov MSP a zvýšenie ich atraktivity pre investorov vďaka označeniu „rastový trh MSP“. EHSV však navrhuje⁽⁹⁾, aby sa zaviedli špecifické ustanovenia a opatrenia, ktoré umožnia jeho účinnú a efektívnu implementáciu.

4.5 Zátiaľ súvisiaca s predkladaním správ kótovanými MSP

4.5.1 Výbor vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zredukovali pravidlá účtovníctva a zátiaľ v súvislosti s predkladaním správ kótovanými MSP v Európe. Výbor oceňuje skutočnosť, že Komisia predložila návrh smernice, ktorou sa zjednodušujú a menia účtovné smernice, ako aj návrh revízie smernice o transparentnosti. EHSV pripomína Komisii, aby zohľadnila jeho dve stanoviská zo začiatku roka 2012⁽¹⁰⁾ a nazdáva sa, že MSP musia uvoľniť zdroje na investície do vlastného podnikania s cieľom dosiahnuť ďalší rast.

4.6 Budúca implementácia dohody Bazilej III a jej vplyv na financovanie MSP

4.6.1 EÚ musí naďalej zastávať poprednú pozíciu pri implementácii medzinárodne dohodnutých reforiem finančných právnych predpisov. EHSV však poukazuje na to, že viaceré kapitálové požiadavky pri implementácii dohody Bazilej III v EÚ, ktoré nadobúdajú účinnosť a o ktorých sa v súčasnosti diskutuje (CRD IV/CRR), môžu malým a stredným podnikom spôsobiť rôzne problémy⁽¹¹⁾.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 191, 29.6.2012, s. 72.

⁽⁵⁾ Pozri napríklad Financités: <http://www.financites.fr/>.

⁽⁶⁾ Pozri správu EBAN: Tax Outlook 2010 Executive Summary, <http://www.eban.org/resource-center/publications/eban-publications>.

⁽⁷⁾ Tante Agaath regeling.

⁽⁸⁾ <http://pme.service-public.fr/actualites/brevs/reduction-isf-pour-investissements-pme.html>

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ C 191, 29.6.2012, s. 80.

⁽¹⁰⁾ Ú. v. EÚ C 143, 22.5.2012, s. 78, Ú. v. EÚ C 181, 21.6.2012, s. 84.

⁽¹¹⁾ Ú. v. EÚ C 68, 6.3.2012, s. 39.

4.6.2 EHSV podporuje úsilie európskych inštitúcií o zvýšenie odolnosti finančného systému s cieľom predchádzať budúcim krízam. Väčšia regulácia finančných trhov však nesmie byť na úkor financovania malých a stredných podnikov. EHSV v plnej miere podporuje tzv. Karasovu správu, ktorú schválil Európsky parlament v máji 2012 a ktorá je ďalším krokom správnym smerom k rozumnej a realizovateľnej implementácii pravidiel pre kapitálové požiadavky v rámci dohody Bazilej III v EÚ.

4.6.3 EHSV berie na vedomie, že Komisia bude konzultovať Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA) do 24 mesiacov od nadobudnutia účinnosti novej smernice (CRD IV) a EBA vypracuje správu o poskytovaní úverov MSP a fyzickým osobám. Výbor nalieha na Komisiu, aby sa plne zapojila do preskúmania rizikovej váhy tým, že sa vyjadrí k správe, ktorá má byť zaslaná Rade a Európskemu parlamentu.

4.7 *Smernica o oneskorených platbách*

4.7.1 Komisia predpokladá, že táto smernica bude implementovaná do 16. mája 2013. EHSV nalieha na členské štáty, aby zabezpečili, že MSP budú môcť tento systém využívať už skôr. Tiež je veľmi dôležité, aby Komisia monitorovala včasnú implementáciu tejto smernice vo všetkých členských štátoch. Komisia musí ďalej veľmi dôsledne sledovať spôsob, akým členské štáty implementujú článok 4 ods. 5, ktorý im umožňuje predĺžiť postup overovania až na 30 dní za predpokladu, že to nebude veľmi nespravodlivé voči veriteľovi. Komisia by mala dôsledne monitorovať členské štáty, aby im zabránila využiť tento článok na umelé oneskorenie platby, najmä vzhľadom na to, že termíny na vykonanie platieb verejnými orgánmi majú významný vplyv na peňažný tok a riadenie likvidity MSP.

4.7.2 EHSV vyzýva európske inštitúcie, aby išli príkladom a platili svojim veriteľom načas a nespôsobovali im zbytočnú administratívnu a finančnú záťaž.

4.8 *Európske fondy sociálneho podnikania*

4.8.1 EHSV víta návrh nariadenia Európskej komisie o európskych fondoch sociálneho podnikania a pripomína Komisii, že zlepšenie prístupu k adekvátnemu kapitálu pre sociálne podniky musí byť medzi hlavnými bodmi agendy. EHSV vyjadril svoj postoj⁽¹²⁾ k tejto problematike začiatkom roka 2012. Jednou z výziev je potreba odmerať a informovať o sociálnom vplyve portfóliových podnikov a ich vplyve na spoločnosť. EHSV odporúča vypracovanie spoločnej štúdie na úrovni EÚ s cieľom vytvoriť kritériá a ukazovatele na riešenie takýchto problémov. Výbor pripomína Komisii, že takéto fondy môžu byť len jedným z mnohých potrebných finančných nástrojov, ktoré ešte treba vytvoriť.

4.8.2 EHSV tiež vyzýva členské štáty, aby zlepšili uznávanie rôznych foriem sociálnych podnikov. Ak by boli tieto podniky viac uznávané, znížila by sa ich riziková váha pre úvery, ktorý sú im poskytované a neboli by už v tejto oblasti znevýhodnené v porovnaní s tradičnými podnikmi.

5. **Konkrétne pripomienky a komentáre k regulačným opatreniam EÚ pre MSP**

5.1 Výbor si v plnej miere uvedomuje, že pokiaľ ide o externé financovanie, mnohé MSP, najmä tie menšie, budú aj naďalej závisieť hlavne od úverov.

5.2 EHSV víta stabilné poskytovanie úverov pre MSP zo strany EIB ako jeden z hlavných úverových nástrojov pre MSP na úrovni EÚ a oceňuje finančné výhody poskytované malým a stredným podnikom na zníženie nákladov na úvery pomocou týchto sprostredkovaných úverov. S cieľom dosiahnuť očakávané výsledky výbor vyzýva sprostredkovateľské banky, aby zvýšili svoje komunikačné úsilie s cieľom lepšie spropagovať tieto úvery komunite MSP, a to v úzkej spolupráci s organizáciami MSP.

5.3 Rovnako dôležitá je podpora vytvárania nových foriem sprostredkovateľstva, ktoré v mnohých prípadoch viac vyhovujú rozmanitosti MSP. Skúsenosti z družstevného a sociálneho bankovníctva sú cenné, pretože ponúkajú cieleňú finančnú podporu často sprevádzanú ďalšími podpornými službami.

5.4 EHSV vyzýva Komisiu, aby rozšírila nástroje s rozdelením rizika pre investície vlastného a kvázi vlastného kapitálu, a to v úzkej spolupráci so skupinou EIB, a aby podporovala emisie spoločných podnikových dlhopisov. Pokiaľ ide o trh kvázi vlastného kapitálu, EHSV obzvlášť nalieha na Komisiu a skupinu EIB, aby našli spôsob zlepšenia mezanínového financovania a preskúmali nové mezanínové produkty, ako je záruka pre mezanínové úvery.

5.5 EHSV odporúča, aby Európska komisia spolu s organizáciami MSP naďalej podporovala finančné mechanizmy EÚ pre MSP s cieľom zabezpečiť lepšie zviditeľnenie a rýchle uplatňovanie týchto nástrojov najmä v členských štátoch, ktoré ešte stále zaostávajú. Keďže skutočné financovanie MSP môže byť chápané ako jeden z najdôležitejších nástrojov v rámci Paktu stability a rastu, touto otázkou by sa mali adekvátne zaoberať národné programy reforiem.

⁽¹²⁾ Ú. v. EÚ C 229, 31.7.2012, s. 55.

5.6 Výbor sa nazdáva, že by sa mala venovať osobitná pozornosť podpore MSP prostredníctvom nástrojov na financovanie vlastného kapitálu a úverových nástrojov, ktoré sú obsiahnuté v Programe pre konkurencieschopnosť podnikov a MSP (COSME) a v programe Horizont 2020. EHSV dôrazne podporuje zvýšenie maximálnej hranice stanovenej nástrojmi na poskytovanie záruk za úvery v rámci COSME (150 000 EUR), ako už navrhol v predchádzajúcom stanovisku o programe pre konkurencieschopnosť⁽¹³⁾.

5.7 EHSV zdôrazňuje potrebu prijať nariadenia o politike súdržnosti, ktoré zaistia hladkú a účinnú implementáciu programov zameraných na MSP vzhľadom na to, že súčasný rámec dostatočne nenapomáha. EHSV ľutuje, že finančné nariadenia EÚ sú v súčasnosti príliš náročné alebo príliš zložité, čo spôsobuje problémy pre národných sprostredkovateľov zodpovedných za ich implementáciu. Jednoznačne treba lepšie monitorovať využívanie finančných nástrojov v rámci politiky súdržnosti⁽¹⁴⁾.

5.8 Treba sa tiež posunúť od financovania projektov k udržateľnejším finančným nástrojom s cieľom predísť závislosti od verejného financovania. Komisia by mala tiež poskytnúť usmernenia, pokiaľ ide o osvedčené postupy v oblasti spájania a mobilizovania finančných nástrojov z rôznych zdrojov počas všetkých štádií životného cyklu MSP.

5.9 EHSV berie na vedomie návrh na zjednodušenie prístupu MSP k novým finančným nástrojom z dlhodobého hľadiska (dlhový finančný nástroj EÚ a nástroj EÚ na financovanie vlastného kapitálu) v rámci programu viacročného finančného rámca vo forme špecializovaných platforiem. EHSV predpokladá, že spájaním prostriedkov z viacerých zdrojov môžu finančné nástroje stimulovať investície do zistených medzier na trhu, dosiahnuť úspory z rozsahu a/alebo minimalizovať riziko neúspechu v oblastiach, v ktorých by členské štáty samostatne len ťažko dosiahli požadovaný kritický objem. EHSV preto vyzýva Komisiu, aby implementovala novú generáciu finančných nástrojov na základe ponaučení získaných zo súčasných nástrojov (finančné nástroje rámcového programu pre konkurencieschopnosť a inovácie, finančný nástroj s rozdeleným rizikom). Treba zaviesť vhodné pravidlá, usmernenia a normy v súlade s požiadavkami trhu a osvedčenými postupmi, aby sa predišlo prekryvaniu a aby sa zjednodušil spôsob implementácie s cieľom podporiť efektívnosť a finančnú disciplínu. EHSV zdôrazňuje skutočnosť, že veľmi dôležité je adekvátne monitorovanie, podávanie správ, verejná diskusia a dobrá správa, aby sa zabezpečilo, že zdroje EÚ sa využívajú na plánovaný účel.

6. Konkrétne pripomienky a komentáre k opatreniam na zlepšenie prostredia pre MSP

6.1 Lepšia informovanosť a komunikácia s MSP

6.1.1 EHSV víta návrh na zlepšenie informácií poskytovaných finančným sprostredkovateľom a na nabádanie bánk

a iných finančných inštitúcií, aby poskytovali svojim klientom všetky potrebné informácie s cieľom pomôcť im získať financovanie. EHSV tiež považuje za dôležité podporiť vzdelávanie MSP v oblasti financovania. Výbor dôrazne nabáda členské štáty, aby sa do tejto činnosti zapojili tým, že v úzkej spolupráci s organizáciami MSP vytvoria pre takéto podniky špecifické programy zamerané na investičnú pripravenosť.

6.1.2 Jedným z hlavných problémov pre veľkú väčšinu MSP je prístup k špeciálne prispôbenému poradenstvu. EHSV podporuje podstatu a úlohu Európskej siete podnikov, nazdáva sa však, že jej potenciál by sa mal naplno využiť⁽¹⁵⁾. EHSV preto navrhuje posilnenie kapacity Európskej siete podnikov v oblasti finančného poradenstva. Zdôrazňuje však, že organizácie MSP musia byť tiež úzko zapojené do tejto kampane, ktorá musí byť prispôbená tak, aby zdôrazňovala rozmanitosť MSP.

6.2 Zlepšenie monitorovania trhu s úvermi určenými MSP a zberu údajov

6.2.1 Výbor poukazuje na to, že Komisia sa už touto problematikou zaoberala (prístup MSP k finančným prieskumom a finančný index MSP). Víta návrh Komisie na užšiu spoluprácu s bankovými federáciami a získavanie rád od iných inštitúcií (ECB, EBA). EHSV odporúča zapojiť aj organizácie MSP a inštitúcie na úrovni členských štátov. EHSV ľutuje, že akčný plán sa nezmieňuje o posilnení spolupráce s medzinárodnými organizáciami, ako je OECD, s cieľom získať údaje a vypracovať štatistiky⁽¹⁶⁾ o prístupe k financovaniu

6.3 Kvalitatívne hodnotenie

6.3.1 Čisto kvantitatívne ratingové modely často nie sú vhodné na hodnotenie MSP, pretože sú príliš prísne. Používanie kvalitatívnych faktorov spolu s bežnou kvantitatívnou analýzou je viac ako vítané. Banky by preto mohli zvážiť vyváženú svoju bodovacích metód na hodnotenie bonity MSP, pričom by ponechali vhodný priestor aj pre bankovníctvo založené na osobnom styku. Túto otázku treba riešiť prostredníctvom výmeny osvedčených postupov. EHSV ľutuje, že niektoré banky majú tendenciu skôr upúšťať od tejto myšlienky ako ju presadzovať.

6.4 Podnikateľskí anjeli a ostatní aktéri v počiatočnom štádiu

6.4.1 EHSV považuje za dôležité vytvoriť prepojenie medzi podnikateľskými anjeli a fondmi rizikového kapitálu pôsobiacimi v počiatočnom štádiu a fondmi rizikového kapitálu v neskoršom štádiu s cieľom zabezpečiť solídny reťazec financovania inovácií. Okrem toho by sa mali dôrazne podporovať iniciatívy na podporu intenzívnejšieho dialógu medzi podnikateľskými anjeli, fondmi rizikového kapitálu a miestnymi podnikateľmi.

⁽¹³⁾ Ú. v. EÚ C 181, 21.6.2012, s. 125.

⁽¹⁴⁾ Osobitná správa č. 2/2012: „Finančné nástroje pre MSP spolufinancované Európskym fondom regionálneho rozvoja“ – správa Európskeho dvoru audítorov – <http://eca.europa.eu/portal/pls/portal/docs/1/13766742.PDF>

⁽¹⁵⁾ Ú. v. EÚ C 376, 22.12.2011, s. 51, Ú. v. EÚ C 181, 21.6.2012, s. 125.

⁽¹⁶⁾ Pozri napríklad „Financing SMEs and Entrepreneurs 2012: an OECD scoreboard“ (Financovanie MSP a podnikateľov v roku 2012: prehľad OECD) (http://www.oecd-ilibrary.org/industry-and-services/financing-smes-and-entrepreneurship_9789264166769-en)

6.4.2 Mali by sa preskúmať a implementovať inovatívne prístupy k rizikovému financovaniu. Jedným z takýchto prístupov je kolektívne financovanie, pri ktorom občania, nie banky alebo špecialisti, investujú do MSP prostredníctvom on-line platforiem a nie trhu s cennými papiermi.

6.4.3 Posilniť by sa mali špecificky prispôsobené formy hybridného kapitálu⁽¹⁷⁾, ktoré obsahujú prvky grantov, vlastného a úverového kapitálu (napríklad úvery s rozdelením zisku), pretože lepšie vyhovujú MSP v počiatočnom štádiu ako aj v priebehu ich životného cyklu.

7. Ďalšie odporúčania na zabezpečenie financovania MSP

7.1 Osvedčené postupy v bankovom sektore

7.1.1 Malo by sa považovať o vytvorení takého rámca, pri ktorom by sa mohlo stimulovať poskytovanie úverov peňažnými ústavmi, ktorých činnosť sa opiera o filozofiu spoločného znášania rizík a delby ziskov, keďže to pre MSP môže byť určite prínosom. Komisia by mala dôkladne preskúmať jav, akým je participatívne bankovníctvo. EHSV by ocenil, keby Komisia vypracovala zelenú knihu ako základ pre spustenie diskusie o participatívnom bankovníctve na európskej úrovni. Jednotlivé iniciatívy, ktoré prijali krajiny ako Spojené kráľovstvo, Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Luxembursko a Malta sú pozitívne, môžu však brániť ďalšej integrácii finančných služieb v rámci EÚ. Okrem toho vzniká riziko, že jednotlivými nekoordinovanými iniciatívami sa nedosiahne najúčinnejší výsledok, aký by mohol priniesť tento typ financovania, t. j. napríklad rozdelenie rizika, rozdelenie zisku a sociálny prístup k financovaniu. Podpora mikrofinancovania so špecifickými investičnými pravidlami odvolávajúcimi sa na islamské financovanie by takisto mohla podnietiť rast nových podnikateľských aktivít a zároveň prispieť k boju proti chudobe v niektorých regiónoch. V tejto súvislosti by Komisia mala vypracovať oznámenie, ktoré by sa zaoberalo otázkou alternatívnych metód financovania a ich podpory s cieľom zabezpečiť, aby sa tieto metódy mohli rozvíjať v rovnakých podmienkach ako ostatné metódy financovania (napr. konvenčné financovanie).

7.1.2 EHSV berie na vedomie, že Komisia preskúmala prácu sprostredkovateľov úverov a výsledky, ktoré dosiahli, ako aj problémy MSP pri snahe o získanie financovania úveru⁽¹⁸⁾. EHSV vyzýva všetky členské štáty, aby vytvorili takúto funkciu s cieľom zlepšiť transparentnosť v procese poskytovania úverov. Výbor poukazuje na to, že článok 145 ods. 4 smernice o kapitálových požiadavkách (CRD III) a článok 418 ods. 4 navrhovaného nariadenia o kapitálových požiadavkách (CRD IV) obsahujú ustanovenia, ktoré MSP umožňujú požiadať banky, aby ich informovali o ich ratingu a hodnotení. Je dôležité v plnej miere vykonávať tieto ustanovenia v praxi.

⁽¹⁷⁾ <http://www.schwabfound.org/pdf/schwabfound/SocialInvestmentManual.pdf>

⁽¹⁸⁾ <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/10/1186&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

7.1.3 Pokiaľ ide o hospodársku súťaž v bankovom sektore, EHSV žiada Komisiu preskúmať stav a zabezpečiť, aby v bankovom sektore zameranom na finančné produkty pre MSP bola dostatočná hospodárska súťaž v členských štátoch, a takisto medzi jednotlivými štátmi. Vyskytuje sa napríklad problém financovania straty (pozri nižšie), a zároveň sadzby za prečerpanie bankového účtu pre malé podniky sú naďalej veľmi vysoké napriek tomu, že úroky ECB za refinancovanie sú na historicky nízkej úrovni. Veľké spoločnosti môžu využiť alternatívy (ako sú priame úvery), ale malé podniky tieto produkty využívať nemôžu.

7.1.4 Financovanie straty: v mnohých členských štátoch účtujú banky podnikom poplatky za splatenie úverov pred stanoveným termínom. Vždy keď sa úver splatí skôr, ako je uvedené v zmluve, banka si účtuje takzvaný poplatok za financovanie straty s cieľom získať kompenzáciu za to, že bude možno musieť reinvestovať peniaze za nižší úrok ako úrok, ktorý by dostala, ak by úver nebol splatený skôr, ako sa očakávalo.

7.1.5 Problémom však je, že tieto poplatky na financovanie straty sú často dosť vysoké. Tieto poplatky často nie sú veľmi jasne vysvetlené v zmluve, ktorá sa vzťahuje aj na budúcnosť, rovnako ako zatiaľ neznáme úrokové sadzby. Podnikom sa vzhľadom na tieto skutočnosti len veľmi ťažko odhadujú prípadné poplatky na financovanie straty v prípade predčasného splatenia. Poniky si však neuvedomujú dokonca ani povinnosť zaplatiť poplatok na financovanie straty.

7.1.6 Banky preto musia poskytovať jasnejšie informácie o takýchto poplatkoch ešte predtým, ako sa podpíše zmluva o poskytnutí úveru. Výška poplatku na financovanie straty by zároveň mala byť obmedzená a primeraná.

7.2 Zviditeľnenie a správa európskych programov na financovanie MSP

7.2.1 EHSV je za vytvorenie jednotnej viacjazyčnej on-line databázy rôznych zdrojov financovania, do ktorej budú začlenené európske, národné a regionálne opatrenia na zjednotenie prístupu MSP k financovaniu. Výbor vyzýva Komisiu, aby distribuovala praktickú príručku⁽¹⁹⁾, ktorú vypracovala a ktorá obsahuje informácie o možnostiach prístupu k 50 mld. EUR z verejných financií v 27 členských štátoch.

⁽¹⁹⁾ Záverečná správa, „Evaluation of Member State Policies to facilitate Access to Finance for SMEs“ (Hodnotenie politických opatrení členských štátov zameraných na uľahčenie prístupu MSP k financovaniu), jún 2012, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/finance/guide-to-funding/indirect-funding/files/evaluation-of-national-financing-programmes-2012_en.pdf

7.2.2 EHSV sa nazdáva, že v súvislosti s programom Horizont 2020 je na čo najlepšie využitie inovačného potenciálu MSP potrebný špecificky vyčlenený rozpočet vo výške 15 % z celkových prostriedkov pridelených na tento program a jednotná riadiaca štruktúra. Pokiaľ ide o postup, treba zlepšiť finančné a administratívne otázky. Napríklad mnohé MSP zapojené do výskumu financovaného zo zdrojov EÚ stále čelia značným problémom súvisiacim s DPH vo svojich krajinách, keď sa zapájajú do projektov. Veľmi často ide o jednu z hlavných prekážok pre tých, ktorí sa naozaj zapájajú už od začiatku. Vo všetkých členských štátoch by sa mali implementovať jasné predpisy, ktoré zbavujú MSP tejto záťaže. DPH by mala byť pri projektoch financovaných EÚ návratná za každých okolností.

V Bruseli 19. septembra 2012

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Staffan NILSSON
